Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari – judecător Nicolae Chirilov
Dosarul nr. 2a-2401/25; PIGD nr. 2-25015964-02-2a-07072025

D E C I Z I E

17 decembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:
Preşedintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Grefier – Andreea Caracaș

Examinând în ședință publică, apelul declarat de declarat de către Verlan Alexandru, reprezentat de avocatul Doga Cristina, împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari din 31 martie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la acțiunea civilă depusă de Potoroca Victoria către Verlan Alexandru cu privire modificarea cuantumului pensiei de întreţinere stabilite de instanţa judecătorească, –

C o n s t a t ă:

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. În data de 06 februarie 2025 Potoroca Victoria s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Verlan Alexandru cu privire modificarea cuantumului pensiei de întreţinere stabilite de instanţa judecătorească, în sensul majorării.
3. În motivarea cererii, reprezentantul reclamantului, avocatul Grigorjevscaia Veronica a invocat faptul că la data de 06.07.2020, prin hotărîrea judecătoriei Criuleni sed. Dubăsari, s-a dispus încasarea pensiei alimentare din contul lui Verlan Alexandru în contulcopiilor ***** a.n.***** şi ***** a.n, *****, în mărime 1/3 din salariu şi din alte venituri. La moment copiii se află la întreținerea reclamantei. Prin hotărîrea sus nominalizată s-a stabilit locul de trai a copiilor cu reclamanta.
4. Suma pe care o achita pârâtul în mărime de 2200 lei pentru ambii copii este foarte mică şi respectiv minorii nu au posibilitate de a profita de totul necesar pentru creşterea şi dezvoltarea acestora. La moment nu cunoaște dacă pârâtul este angajat oficial în cîmpul muncii şi respectiv nu cunoaște dacă dispune de venituri lunare stabile. Astfel, consideră oportun de a majora încasarea de la pîrît a pensiei de întreținere pentru fiecare copil minor în sumă bănească fixă.
5. Conform informației web a Biroului Național de Statistică, minimul de existență pentru copil constituie în medie 2800 lei lunar cu diferența a acestui indicator în dependență de vărsta copilului, de la 696,7 lei pentru un copil în vărstă de pînă la un an, pînă la 2800,4 lei pentru copil cu vîrsta de 7-17 ani. În funcție de mediul de reşedință al acestora,

minimul de existență pentru copiii în oraşele mari este cu 13.5% mai mare comparativ cu mediul rural, iar în cazul copiilor în vărstă de pînă la un an aceasta constitue 20.6%.

6. Astfel, pentru întreținerea a unui copil este necesar lunar suma minimă de circa 2800 lei. Consideră oportun încasarea de la pârât a pensiei de întreținere în sumă de 2800 lei lunar pentru fiecare copil.
7. Solicită încasarea de la pârâtul Verlan Alexandru în contul copiilor ***** şi ***** sumă de 3800 lei pentru fiecare copil.
8. **Hotărârea primei instanțe**: În temeiul hotărârii Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari din 31 martie 2025, instanța de judecată a hotărât: Se admite parțial cererea de chemare în judecată a avocatului Veronica Grigorjevscaia în interesele reclamantei Potoroca Victoria către Verlan Alexandru. Se modifică cuantumul pensiei de întreţinere pentru copiilor minori comuni al părților, stabilit prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 06.07.2020, urmînd a fi încasat de la Verlan Alexandru, cod personal *****, domiciliat s***** în beneficiul lui Potoroca Victoria, pensia de întreținere pentru copiii minori comuni al părților, -fiilor *****, născut la *****, cod personal ***** și *****, născut la *****, cod personal ***** într-o sumă bănească fixă în mărime de 2 800, 00 /două mii opt sute, 00/ lei lunar pentru fiecare copil, începînd cu 06.02.2025 și pînă la atingerea majoratului de către copii. Se încasează de la Verlan Alexandru în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 2 016, 00 /două mii șaisprezece, 00/ lei. În rest pretențiile se resping ca neîntemeiate.
9. **Solicitarea apelantului şi motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul**
10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 17 aprilie 2025 apelantul Verlan Alexandru, reprezentat de avocatul Doga Cristina, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari din 31 martie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Potoroca Victoria către Verlan Alexandru cu privire modificarea cuantumului pensiei de întreţinere stabilite de instanţa judecătorească, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare sau, după caz, soluționarea în fond.
11. În motivarea cererii de apel, a indicat că, corespondența ce ține de citarea și/sau înștiințarea lui Verlan Alexandru a fost expediată la o altă adresa decât cea unde acesta locuiește și/sau își are viza de reședință. Astfel, potrivit materialelor cauzei se constată că corespondența pentru pârâtul Verlan Alexandru a fost expediată la o adresă necunoscută, precum „s. Coșnița r-l Dubăsari”, adresă unde acesta niciodată nu a locuit și nu a avut viza de reședință. Reieșind din informația prezentată de IP „Agenția Servicii Publice”, prin adeverința seria/nr. A*****, Verlan Alexandru în perioada 25.04.2001 - 05.03.2025 a avut înregistrat domiciliu în *****, iar la moment, adresa de domiciliu fiind mun. Chișinău *****.
12. Menționează că instanța a dispus citarea publică a lui Verlan Alexandru prin ziarul „Est-Curier”, invocând lipsa actelor privind domiciliul acestuia. Totuși, această procedură a fost una deficitară, deoarece nu s-au făcut demersuri pentru a afla domiciliul real. Conform datelor furnizate de IP „Agenția Servicii Publice”, acesta avea domiciliu în municipiul Chișinău, astfel încât citarea printr-un ziar local, care nu circulă în acea zonă, i-a încălcat posibilitatea de a lua cunoștință de proces. Astfel, cauza a fost examinată în absența pârâtului Verlan Alexandru, ceea ce a dus la o soluție pronunțată în mod vădit defavorabilă, fără ca instanța să cunoască toate circumstanțele esențiale ale speței deduse judecății.

13. Consideră că instanța de fond a majorat pensia de întreținere în sumă fixă fără a analiza veniturile și situația materială a apelantului.
14. Susține că, deși nu este angajat oficial, contribuie activ la întreținerea și creșterea copiilor, atât prin plata pensiei stabilite anterior, cât și prin suport material și implicare directă, aspecte confirmate inclusiv prin fotografii anexate.
15. Cu toate acestea, instanța a stabilit cuantumul pensiei în baza minimului de existență calculat de Biroul Național de Statistică, dispunând plata a câte 2800 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 06.02.2025 până la majorat.
16. Consideră că instanța a creat o situație inechitabilă față de Verlan Alexandru, deoarece suma fixă stabilită pentru un copil ca pensie de întreținere, fiind cu mult mai mare decât jumătate din coșul minim de întreținere calculat de Biroul Național de Statistică pentru anul 2024. Or, în condițiile în care ambii părinți au obligația de a contribui în mod egal la întreținerea copiilor, nu este corect ca aproape întreaga cheltuială lunară să fie pusă doar pe seama tatălui. Această soluție nu reflectă o împărțire echitabilă a responsabilităților între părinți și nu ține cont de principiul egalității contribuției la creșterea copiilor.
17. Prin urmare, ținând cont de resursele economice și financiare ale apelantului, raportate la obligațiile familiale pe care le are, suma stabilită este una împovărătoare, care depășește posibilitățile reale ale acestuia de a fi achitate lunar. ÎN același timp, pensia de întreținere trebuie să fie echilibrată, suficientă pentru a acoperi nevoile reale ale copilului, dar fără a deveni o povară excesivă pentru cel care o plătește. Urmează să fie stabilită într-un mod care să asigure bunăstarea copilului, dar și să respecte drepturile și capacitățile ambilor părinți. Or, pe lângă întreținerea copiilor săi minori, manifestată prin plata pensiei alimentare, Verlan Alexandru contribuie și intenționează să continue achitarea altor cheltuieli aferente educației, dezvoltării fizice, intelectuale, emoționale și sociale a copiilor, însă fără ca acestea să împiedice crearea unei familii proprii, or la moment acesta se află în concubinaj și intenționează să devină din nou tată.
18. **Termenul legal de declarare a apelului:**
19. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
20. În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari a fost pronunțat la 31 martie 2025, iar cererea de apel datează din 17 aprilie 2025, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen legal.
21. **Poziția părților în cadrul ședinței de judecată:**
22. Reprezentantul apelantului Verlan Alexandru – avocatul Doga Cristina, în ședința de judecată a susținut apelul declarat cu motivele de fapt și de drept invocate, solicitând să fie admis în sensul formulat.
23. Intimata Potoroca Victoria și avocatul Veronica Grigorjevscaia nu s-a prezentat în ședința instanței de apel, deși au fost citați legal, dovada fiind anexată la materialele cauzei.
24. Drept urmare, prin prisma art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților care nu s-au prezentat la proces.
25. **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru**, examinând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar,

ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

26. **Legea şi principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului**
27. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă ,,instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".
28. În temeiul **art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă al RM** *,,instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe".*
29. În acord cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă ,,hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat". (2) **O hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.**
30. În conformitate cu art. 387 Cod de procedură civilă, *se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat eronat legea; d) a aplicat eronat analogia legii sau analogia dreptului.*
31. În temeiul art. 388 Cod de procedură civilă al RM, (1) Hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: *a) cauza a fost judecată de un complet de judecată compus ilegal; b) cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile cu privire la limba procesului; d) instanţa a soluţionat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces; f) hotărîrea nu este semnată de judecător sau de cineva din judecători ori hotărîrea este semnată nu de acel judecător sau de acei judecători care sînt menţionaţi în hotărîre; g) în dosar lipseşte procesul-verbal al şedinţei de judecată; h) în dosar lipseşte procesul-verbal privind efectuarea unui act procedural; i) cauza a fost examinată cu încălcarea competenţei jurisdicţionale*. (2) **Săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la alin.(1) constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei.**

32. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.
33. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanţă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii”.
34. Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată”.
35. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
36. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
37. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
38. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
39. **Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă şi probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**
40. **Materialele cauzei civile, nemijlocit probele pertinente şi concludente, administrate şi cercetate în prima instanță** confirmă că, prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 06 iulie 2020, s-a stabilit domiciliul copiiilor minori *****, născut la *****, IDNP ***** şi *****, născut la *****, IDNP ***** cu mama Verlan Victoria, IDNP *****Prin aceeași hotărâre, s-a încasat de la Verlan Alexandru, începând cu 11.03.2020, în beneficiul reclamantei Verlan Victoria, pensia de întreținere a copiilor minori *****, născut la *****, IDNP *****, şi *****, născut la *****,

IDNP *****, în mărime de 1/3 din salariu şi din alte venituri, lunar, pînă la atingerea majoratului.

41. Înaintând prezenta acțiune, împotriva lui Verlan Alexandru, în baza circumstanțelor expuse, Potoroca Victoria a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copiii minori comuni în sensul majorării.
42. Examinând acțiunea în fond, prima instanță a concluzionat în privința temeiniciei parțiale a acțiunii, fiind modificat cuantumul pensiei de întreţinere pentru copiilor minori comuni al părților, stabilit prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 06.07.2020, urmând a fi încasată de la Verlan Alexandru, în beneficiul lui Potoroca Victoria, pensia de întreținere pentru copiii minori comuni al părților, fiilor *****, și *****, într-o sumă bănească fixă în mărime de 2 800, 00 /două mii opt sute, 00/ lei lunar pentru fiecare copil, începând cu 06.02.2025 și până la atingerea majoratului de către copii. S-a încasat de la Verlan Alexandru în beneficiul Statului taxa de stat în mărime de 2 016, 00 /două mii șaisprezece, 00/ lei. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.
43. Cu întâietate, **privitor la argumentele apelantului, referitoare la procedura de citare în prima instanță,** respectiv, solicitarea de a trimite cauza la rejudecare, este întemeiat a reține următoarele.
44. *Cu titlu de principiu general, Colegiul judiciar reține că, având în vedere modalitățile de comunicare a cererii de chemare în judecată și a actelor de procedură* stabilite în Codul de procedură civilă al RM – Capitolul VIII – Comunicarea actelor de procedură. Citația, înștiințarea judiciară, **care impune, în general, ca instanța să asigure transmiterea actelor și primirea acestora,** *instanțele de judecată trebuie să facă tot ce se poate aștepta, în mod rezonabil, de la acestea pentru a comunica pârâtului cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate și să se asigure că aceștia din urmă sunt la curent cu procedurile din care fac parte* (Miholapa c. Litoniei, nr. 61655/00, pct. 31, 31 mai 2007 și Ovuș c. Turciei, nr. 42981/04, pct. 48, 13 octombrie 2009).
45. În această privință, în conformitate cu art. 100 – 105 Cod de procedură civilă al RM, pârâtul a fost citat la ultima adresă de domiciliu indicată de către reclamant, s. Coșnița, r-nul Dubăsari.
46. Având în vedere faptul că, trimiterea poștală a fost restituită instanței cu adeverința factorului poștal „necunoscut” (f. d. 23-24), în temeiul art. 108 Cod de procedură civilă al RM, prima instanță a citat public pârâtul pentru ședința de judecată desfășurată la 31 martie 2025, ora 12:00 (f. d. 26-27).
47. În continuare, prima instanță a dispus examinarea cauzei în fond în lipsa pârâtului în conformitate cu art. 108 și art. 206 alin. (3) Cod de procedură civilă al RM.
48. Astfel, în ceea ce privește procedura de citare, **reieșind din materialele cauzei civile, se constată că, în raport cu datele prezentate de către reclamant și materialele cauzei, prima instanță** *a întreprins măsuri în ceea ce privește informarea sa despre procedura şi termenul de judecare a cauzei, dreptul de a se apăra pe principii de contradictorialitate.*
49. În temeiul art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: d) să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanţilor

la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b) - cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată;

50. În această privință, Colegiul civil, în cadrul dezbaterilor judiciare, reieșind din solicitările apelantului, a constatat că, în esență**, apelantul a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare sau, după caz, soluţionarea în fond**.
51. Prin urmare, deși instanța de apel constată că, procedura de citare a pârâtului în fața primei instanțe a fost efectuată la o adresă care nu corespunde datelor actualizate cu privire la domiciliul acestuia, reieșind din solicitările apelantului, având în vedere natura cauzei, care privește interesul superior al copiilor minori, deoarece apelul este devolutiv și apelantul a beneficiat în instanța de apel, pe principii de legalitate, egalitate și contradictorialitate, de garanțiile unui proces echitabil, prin acordarea dreptului de a prezenta probe noi în termenul rezonabil stabilit, Colegiul civil ajunge la concluzia că nu există temei de fapt și de drept de admitere a apelului cu casarea hotărârii judecătorești și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.
52. În continuare, cu privire la fondul apelului declarat, Colegiul civil, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, conform limitelor apelului declarat, ajunge la concluzia că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
53. **Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată**
54. Potrivit art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.
55. La fel și art. 27 alin. (2) din Convenție prevede că, părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.Potrivit dispozițiilor art. 74 Codul familiei, părinții sânt obligați să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.
56. Conform art. 74 Codul familiei, *părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii*

nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

57. Potrivit art. 75 alin. (1) și (2) din Codul familiei, *pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii și 1/2 - pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținând-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.*
58. Iar, în conformitate cu art. 76 Codul familiei, ***în cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său*** *are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, p****recum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este*** *imposibilă,* ***dificilă*** *sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi,* ***instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar*** *sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2)* ***Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.***
59. Potrivit art. 110 Codul familiei, *în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părţi s-a schimbat, instanţa judecătorească, luînd în considerare şi alte circumstanţe importante ale părţilor, este în drept, la cererea oricăreia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreţinere sau să-l scutească pe debitorul întreţinerii de plata acesteia*.
60. **Argumentele și concluziile instanței de apel**
61. Reieșind din circumstanțele speței și normele legale enunțate Colegiul judiciar notează că, soților le revine obligația comună de creștere și întreținere a copilului minor comun, chiar și în condițiile în care căsătoria dintre părinții copilului a fost desfăcută.
62. Având în vedere că minorii ***** și ***** se află în grija și întreținerea intimatei Potoroca Victoria, ținând cont de faptul că, de la stabilirea pensiei de întreținere prin hotărârea judecătorească din 06.07.2020 a curs o perioadă de timp semnificativă, care a schimbat în mod obiectiv starea materială a copiilor aflați în grija mamei, instanța de fond corect a constatat că, odată cu creșterea vârstei copiilor, au crescut și cheltuielile necesare întreținerii acestora. Prin urmare, cuantumul pensiei stabilit anterior nu mai acoperă necesitățile minime ale minorilor *****, născut la *****, și *****, născut la *****, iar majorarea pensiei este de natură să îmbunătățească nivelul de trai întru buna creștere și educare.
63. În asemenea împrejurări, Colegiul civil conchide că, ținând cont de interesul major al copiilor minori, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a dispune modificarea cuantumului pensiei de întreţinere pentru copiilor minori comuni al părților, stabilit prin hotărîrea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 06.07.2020, și a încasat de la Verlan Alexandru, în beneficiul lui Potoroca Victoria, pensia de întreținere pentru copiii minori comuni al părților, fiilor *****, și *****, într-o sumă bănească fixă în

mărime de 2 800, 00 /două mii opt sute, 00/ lei lunar pentru fiecare copil, începînd cu 06.02.2025 și pînă la atingerea majoratului de către copii.

64. Colegiul civil apreciază critic alegațiile apelantului potrivit cărora, conform datelor statistice ale Biroului Național de Statistică (www.statistica.md), minimul de existență pentru semestrul I al anului 2024, în mediul rural, pentru un copil cu vârsta între 7 și 17 ani, este de 3077,6 lei, motiv pentru care acesta ar urma să achite câte 1 539 lei pentru fiecare copil.
65. În aceeași ordine de idei se va atrage atenția că, **suma de** 3077,6 lei, reprezintă **minimul de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani**.
66. În această privință, Colegiul civil reține că, potrivit articolul 31 al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului din 20.11.1989, statele părţi recunosc copilului dreptul la odihnă şi la vacanţă, dreptul de a practica activităţi recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viaţa culturală şi artistică. 2. Statele părţi respectă şi promovează dreptul copilului de a participa pe deplin la viaţa culturală şi artistică şi încurajează punerea la dispoziţie acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber şi de desfăşurare a activităţilor recreative, artistice şi culturale, în condiţii de egalitate.
67. Având în vedere cele menționate, instanța de apel punctează că, deși plata pensiei alimentare este destinată a satisface în primul rând nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale (lunare), iar încasarea pensiei de întreținere într-o sumă mai mică va leza substanțial interesele copiilor minori, ori în orice situația drepturile copilului prevalează (art. 3, alin. (1) al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului).
68. Colegiul civil remarcă că alegațiile apelantului sunt pasibile de respins ca fiind neîntemeiate, or, acesta, asumându-și obligațiile de părinte, urmează să dea dovadă de voință și responsabilitate corespunzătoare întru asigurarea bunei creșteri și dezvoltări a propriilor săi copii, asigurându-le condiții de trai decente, ținând cont de faptul că întreținerea copiilor minori de către părinți reprezintă o obligație aflată în corelație cu interesul superior al copilului.
69. În această ordine de idei, în opinia Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.
70. De altfel, este notabil că, în condițiile speței, soluția pronunțată de prima instanță este una temeinică, bazată elucidarea tuturor circumstanțelor speţei şi aplicarea corectă a cadrului legal pertinent cauzei deduse judecății.
71. Astfel, apreciind cuantumul pensiei de întreținere inclusiv în baza informației cu privire la valoarea minimului de existență, reieșind din datele statistice publice, pasibile de a fi accesate inclusiv pe portalul Biroului Național de Statistică https://statistica.gov.md/, potrivit cărora minimul de existență pe ani, categorii de populație, copii, **în raport cu data judecării prezentei cauze și termenului de încasare a pensiei de întreținere a copilului până la atingerea vârstei majoratului de către copil**, instanța de apel consideră că valoarea minimului de existență constituie doar un criteriu de apreciere

care urmează a fi coroborat cu circumstanțele de fapt obiective care privesc fiecare persoană pasibilă a fi întreținută în temeiul Legii.

72. Prin urmare, în circumstanțele în care valoarea minimului de existență pe țară nu este de natură să acopere necesitățile copilului minor, ținând cont de data la care este stabilit cuantumul pensiei de întreținere și calcularea acesteia până la atingerea majoratului de către copii, instanța de judecată consideră că este în drept să decidă **reieșind din principiile egalității între soți, dar întotdeauna în interesele legitime ale copilului minor.**
73. În același timp, având în vedere interesul superior al copilului, în sensul prevederilor art. 23 și 27 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului coroborate cu prevederile art. 75 alin. (2) din Codul familiei, instanța de apel reține faptul că, la stabilirea unui cuantum fix al pensiei de întreținere, ia în considerație în mod prioritar nivelul anterior de asigurare materială și nivelul obiectiv al necesităților primare, cât și al celor speciale ale fiecărui copil.
74. În rest, în ceea ce privește apelul declarat de către Verlan Alexandru și motivele sale, Colegiul civil menționează că, din argumentele sale nu se constată o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile și interesele sale legitime, or, apelul declarat, nu conține probe sau argumente noi în urma cărora s-ar constata netemeinicia pretențiilor și ca consecință netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, circumstanțele de fapt și normele de drept fiind elucidate de prima instanță, fiind-u- le dată o apreciere corectă.
75. Respectiv, deoarece argumentele apelantului sunt întemeiate pe aprecierea subiectivă a probelor administrate și a faptelor constatate, respectiv pe interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanța de apel respinge motivele apelantului și constată caracterul formal în această privință. Nemijlocit, argumentele apelantului se bazează pe aprecierea subiectivă a faptelor constatate și a obligațiilor părintești asumate la nașterea copiilor în familia sa, întru buna educare, creștere, întreținere și dezvoltare a copiilor săi.
76. În rest, instanța de apel reține că argumentele invocate de către partea apelantă sunt formale și neîntemeiate, reducându-se doar la reiterarea circumstanțelor de fapt și de drept declarate și invocate în apărarea sa, fără a da apreciere probelor pertinente și concludente și normelor de drept care au stat la baza concluziilor primei instanțe, fiind reținute critici subiective față de concluziile instanței de fond, din care considerente urmează a fi respinse, cu menținerea hotărârii judecătorești.
77. La fel, este întemeiat a reține că, săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM. Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.
78. **În concluzie,** având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanțele importante pentru examinarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin de prima instanță, concluziile primei instanțe nefiind în

contradicție cu circumstanțele de fapt constatate, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelurile declarate sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat de Verlan Alexandru și să mențină hotărârea Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari din 31 martie 2025.

79. **Compensarea cheltuielilor de judecată în apel:** În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. (2) În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui. (3) Prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii. (4) **Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărîrea atacată sau pronunţă o nouă hotărîre, instanţa ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.**
80. Astfel, ținând cont de faptul că instanța de apel respinge apelul declarat, iar intimatul nu a înaintat cererii proprii privind compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil constată că, la adoptarea deciziei în apel, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată în instanța de apel.
81. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

D e c i d e :

Se respinge apelul declarat de Verlan Alexandru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Criuleni sediul Dubăsari din 31 martie 2025, pronunțată în cauza civilă intentată la acțiunea civilă înaintată de Potoroca Victoria către Verlan Alexandru cu privire modificarea cuantumului pensiei de întreţinere stabilite de instanţa judecătorească.

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere şi nu poate fi restabilit.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Copia corespunde originalului, judecător raportor – Elena Bolocan

Actul judecătoresc este public și poate fi accesat pe pagina
web a instanței www.cac.instante.justice.md.